

Мотиви за гласуване против

Решение № Ц-6 от 07.04.2017 г. на КЕВР относно цени на топлинната енергия

от Светла Тодорова, член на КЕВР

Гласувах против решението на КЕВР за утвърждаване на цени на топлинната енергия и преференциална цена на електрическата енергия в сила от 7 април 2017 г. по следните причини:

1. По време на заседанието изразих несъгласие с един от текстовете в решението, а именно: „Предложенията на дружествата за увеличаване на размера на добавките по чл. 33, ал. 3 от ЗЕ, с цел по този начин да се намали цената на топлинната енергия, биха довели до кръстосано субсидиране и не се приемат на основание чл. 31, т. 6 от ЗЕ.“, който текст остана непроменен.

Този запис в решението означава поне две неща, които смятам за неверни:

Първото е, че одобрените с това решение цени на топлинната и на електрическата енергия от високоэффективно комбинирано производство за топлофикационните дружества не съдържат никакво кръстосано субсидиране. Това заключение пряко следва от записа в решението, че увеличаване на размера на добавките по чл. 33, ал. 3 от ЗЕ, биха довели до кръстосано субсидиране. В тази посока бяха и изявленията на председателя на КЕВР пред медиите, че в последните две години комисията е успяла да елиминира кръстосаното субсидиране между електрическата и топлинната енергия.

Указанията на комисията за образуване на цените на топлинната енергия и на електрическата енергия от комбинирано производство подробно описват начина за разпределяне на разходите между двата вида производство, независимо от предназначението на топлинната енергия - битово горещо водоснабдяване или други потребности от топлинна енергия. Разходите, разпределени към електрическата енергия, и съответното количество електрическа енергия формират индивидуалните разходи на електрическата енергия за всяко дружество. Към нея се прибавя „добавка“ съгласно чл. 33, ал. 3 от Закона за енергетиката, определена от комисията по групи производители и по критерии, регламентирани в Наредбата за регулиране на цените на електрическата енергия.

При обособяването на групите първият критерий е „преобладаващ дял на топлинния товар за битови и небитови нужди“, т.е. водещо е предназначението на топлинната енергия - топлофикации и всички останали (чиято енергия не се използва за отопление). По-нататък по критерия „вид на използваното гориво“ топлофикационните дружества са разделени на други две групи, като в едната са дружествата, използващи природен газ, а в другата - въглища. Топлофикациите, използващи природен газ, са разделени на още две групи – потребители на „Булгаргаз“ ЕАД и на газоразпределителни дружества, „с оглед на разходните особености на цените на природния газ“, както е записано в решението от юни 2016 г. От производителите в промишлеността в отделна група са обособени тези в селското стопанство.

Разграничението на производителите по посочените критерии се отразява в по-голямата или по-малка добавка върху индивидуалните разходи на електрическата енергия. В действащите цени тази добавка е определена в размер на 38 лв./МВтч и 46

лв./МВтч, съответно за топлофикациите, купуващи природен газ от Булгаргаз и тези – от газоразпределителни дружества; 10 лв./МВтч за топлофикациите, използващи въглища; 8 лв./МВтч за дружествата с инсталации за комбинирано производство в селското стопанство и 1 стотинка/МВтч за всички останали производители на топлинна и електрическа енергия, независимо от вида на горивото.

Тук възниква следният въпрос: Ако символичната надбавка от 1 ст./МВтч означава, че разходите между двата продукта – електрическа и топлинна енергия, са разпределени по обоснован начин и съответно между цените на тези продукти няма кръстосано субсидиране, то как при надбавки от 38 лв./ МВтч и 46 лв./ МВтч за двете групи топлофикации, работещи на природен газ, се твърди, че също няма кръстосано субсидиране? При това едни и същи надбавки са приложени както в предходното решение на комисията от юли 2016 г., при одобрена цена на природния газ от 281.08 лв./х.нм³ и в настоящото решение при цена 382,99 лв./х.нм³, което представлява разлика от над 36%. Изглежда 38 и 46 са някакви магически числа, които, независимо от цената на природния газ и при един и същи начин на разпределяне на разходите между двата продукта, добавени към индивидуалните разходи за електрическата енергия, винаги водят до резултат, който е липса на кръстосано субсидиране.

Второто е, че увеличение на надбавката е неприемливо на основание чл. 31, т. 6 от ЗЕ.

Тази разпоредба от ЗЕ забранява кръстосаното субсидиране:

- а) между отделните групи клиенти;
- б) за интегрирани енергийни предприятия - между отделните дейности, подлежащи на лицензиране по този закон, и/или между дейностите, подлежащи на лицензиране по този закон, и други дейности.

Тъй като очевидно не става дума за кръстосано субсидиране за интегрирани енергийни предприятия по т. б) то трябва да се разгледа дефиницията за кръстосаното субсидиране в ПЗР на ЗЕ по т. а): "Кръстосано субсидиране между отделните групи клиенти" е включването в цените за определена група клиенти на едно енергийно предприятие на по-голям или по-малък размер разходи от необходимите за тяхното снабдяване." От тази дефиниция е видно, че кръстосаното субсидиране по този член се отнася за групите клиенти на едно енергийно предприятие. Такива са например групите „битови“ и „небитови“ клиенти на едно електроснабдително дружество (между които и досега съществува кръстосано субсидиране в противоречие със закона, и което комисията не е премахнала). В случая единствено потребителите на топлинна енергия са клиенти на топлофикациите, докато потребителите на електрическа енергия са клиенти на други дружества. В този смисъл позоваването на чл. 31, т. 6 от ЗЕ е некоректно.

По време на заседанието бяха изказани редица противоречиви мнения относно наличието или липсата на кръстосано субсидиране между цените на топлинната и електрическата енергия. Заключение бе, че няма доказателства нито за едното, нито за другото. Независимо от това бе прието въпросният запис да остане в решението.

2. По време на заседанието от работната група бе посочено, че има дружества, за които съпоставката на утвърдените им цени на топлинната енергия с тези, които биха се получили при отделно производство на топлинна енергия от водогрейни котли показва, че **цената на топлинната енергия при комбинирано производство е по-**

висока от тази при евентуално самостоятелно производство на топлинна енергия. Това е парадокс, тъй като целта на комбинираното производство е спестяванията да бъдат отнесени (от гл. т. на справедливост) и към двата продукта. Ако спестяванията бъдат отнесени единствено към електрическата енергия (което също е допустимо, ако целта е постигане на конкурентност на електрическата енергия в условията на отворен пазар) то **цената на топлинната енергия при комбинирано производство би трябвало да е поне равна на тази при самостоятелното производство на топлинна енергия, но не може да е по-висока от нея.** В случая потребителите на топлинна енергия, произведена от такива централи, субсидират потребителите на електрическа енергия. И тъй като многократно бе казано пред медиите, че не е редно 5.5 млн. потребители на електрическа енергия да субсидират потребителите на топлинна енергия в няколко големи града, аз питам, а обратното редно ли е?

Интересно е какво ще бъде становището на комисията при следващото изменение на цената на природния газ, независимо в каква посока ще бъде то. От твърдението в сегашното решение излиза, че надбавките по чл. 33, ал. 3 от ЗЕ трябва да останат точно същите, за да не се допусне кръстосано субсидиране.

Светла Тодорова

